

Юрій ВОЛКОВ

старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Поліна СМАЛЬ

курсант 2-го курсу
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСОБИСТОЇ
БЕЗПЕКИ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ В СИТУАЦІЯХ
ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ**

Вогнева підготовка займає особливе місце в житті і професійній діяльності співробітників поліції. В умовах повсякденної оперативно-службової діяльності співробітникам підрозділів Національної поліції України, які зазнали психічної травматизації при застосуванні зброї, а саме реабілітації внутрішньої емоційно-психічної складової особистості. Оскільки почуття, думки і переживання, пов'язані з заподіяною шкодою людині (правопорушника, злочинцеві) навіть на законних підставах, правова оцінка, службові перевірки, загроза звільнення, можливого кримінального переслідування, можуть хвилювати співробітника, пробуджуючи в ньому ряд негативних проявів. Емоційні: страждання, пригнічений настрій, відчай, тривога, відчуття внутрішньої напруги, очікування біди, почуття провини, звинувачення самого себе. Фізіологічні: порушення сну, зміна апетиту, зниження енергії, болю і неприємні відчуття у всьому тілі. Розумові: знижена або повна відсутність концентрації уваги, труднощі прийняття рішення, сповільненість мислення.

Недопущення загибелі співробітників є одним із пріоритетних завдань МВС України. Співробітники поліції повинні успішно виконувати свій професійний обов'язок навіть в обстановці смертельної небезпеки (зустрічного вогневого контакту), нейтралізувати злочинця (злочинців) і залишитися в живих.

Відповідно до р. 46 Закону України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 року, поліцейський має право застосовувати вогнепальну зброю в наступних випадках:

- 1) для відбиття нападу на поліцейського або членів його сім'ї, у випадку загрози їхньому життю чи здоров'ю;
- 2) для захисту осіб від нападу, що загрожує їхньому життю чи здоров'ю;

- 3) для звільнення заручників або осіб, яких незаконно позбавлено волі;
- 4) для відбиття нападу на об'єкти, що перебувають під охороною, конвої, житлові та нежитлові приміщення, а також звільнення таких об'єктів у разі їх захоплення;
- 5) для затримання особи, яку застали під час вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину і яка намагається втекти;
- 6) для затримання особи, яка чинить збройний опір, намагається втекти з-під варти, а також озброєної особи, яка погрожує застосуванням зброї та інших предметів, що загрожують життю і здоров'ю людей та/або поліцейського;
- 7) для зупинки транспортного засобу шляхом його пошкодження, якщо водій своїми діями створює загрозу життю чи здоров'ю людей та/або поліцейського. [1]

У зв'язку з цим виникає гостра необхідність визначити найбільш ефективні засоби і методи забезпечення особистої безпеки поліцейських під вогнем озброєних злочинців.

Одним із шляхів зниження втрат серед працівників поліції є спеціальне навчання співробітників тактиці і методам забезпечення особистої безпеки при вогневому контакті. Однією з причин є «невміння поліцейськими вибрати правильну позицію, що виражається в знаходженні на лінії вогню злочинця, який має вогнепальну зброю».

Як правило, рівень особистої безпеки поліцейського в значній мірі залежить від рівня його загальної професійної підготовки, а також володіння професійними навичками і досвідом, від постійних тренувань, які націлені на навчання як тактиці, так і прийомам дії в умовах виникнення вогневого контакту.

Поліцейський повинен знати і вміти застосовувати тактичні прийоми безпечної поведінки в умовах, пов'язаних із застосуванням вогнепальної зброї, а також удосконалювати свої навички і вміння швидкого вилучення вогнепальної зброї з приведенням його у бойову готовність щодо місцезнаходження кобури, виду форменого одягу, а також виробляти зміну магазину з різних положень для стрільби. Необхідно відзначити, що поліцейський повинен постійно займати найбільш вигідні положення щодо джерела небезпеки та здійснювати постійний контроль за обстановкою в процесі несення служби. [2]

Дотримання заходів безпеки є невід'ємною частиною при виконанні прийомів стрільби з використанням вогнепальної зброї, що, в свою чергу, вимагає особливої уваги як з боку керівника заняття, так і з боку самих здобувачів вищої освіти. Особливу увагу необхідно приділяти таким діям, як огляд зброї, розряджання зброї, напрямок стовбура зброї завжди в безпечному напрямку.

Для працівників поліції найбільш складними на нашу думку є прийоми стрільби з прицілювання, утримання зброї і плавний спуск курка. Існує безліч помилок, які поліцейські допускають при виконанні зазначених дій.

Наприклад, курсант який навчається допускає певну неточність в прицілюванні. Це призводить до того, що в процесі стрільби ця неточність впливає на результат через нераціонального розподілу уваги. На нього впливає такий фактор як недостатній контроль положення мушки в прорізі цілика і в результаті цього постріл попадає невлучно. [3]

Ми припустили, що найбільш ефективним засобом навчання стрільбі з метою забезпечення особистої безпеки поліцейського буде навчання стрільбі з різким відходом в сторону з одночасним вилученням та приведенням зброї в готовність. Правильно рипто валют а ічні ський в будь-який бойовій обстановці може створювати для себе максимально сприятливі умови для прицілювання і своєчасного пострілу. Всі пересування повинні виконуватися швидко і в той же час пластично, як би перетікаючи одне в інше.

Підводячи підсумок, слід зазначити, що працівник поліції може ефективно вражати ціль не тільки з місця, але і в русі, але якщо поліцейський буде рухатися під час вогневого контакту, ймовірність влучень в нього знижується більш ніж удвічі, ефективність же його вогню практично не змінюється. Важливо відзначити, що в русі у поліцейського з'являється багато відволікаючих моментів. Це призводить до загострення характерних стрілецьких помилок. Особливо багато проблем доставляє «передчасна реакція організму працівника поліції на очікуваний постріл». Статична стрільба закладає добру базу, але на цьому бойова влучність закінчується. Для того щоб стрільба в русі була точною і ефективною, співробітникам поліції необхідно розвивати комплекс навичок, які потрібно постійно відпрацьовувати і вдосконалювати.

---

1. Закон України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення 26.01.2021)

2. Про затвердження Курсу стрільб для поліцейських та Норм витрат боєприпасів, пострілів, вибухових пакетів і гранат поліцейськими під час проведення практичних стрільб: Наказ Міністерства внутрішніх справ від 26.04.2019 року № 334. URL: <http://tranzit.ltd.ua/nakaz/files/> (дата звернення 27.01.2021)

3. Казначеев Д.Г., Лопаєва О.М. Особливості формування психологічної стійкості і готовності працівників поліції у процесі навчання з вогневої підготовки. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2018. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdduvs_2018_4_16 (дата звернення 26.01.2021)